

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан юридичного факультету
Банах С. В.

31 *Серпень* 2018 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Перший проректор
Минжарик М. І.

31 *Серпень* 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»

ступінь вищої освіти – другий (магістерський)

галузь знань – 02 «Культура»

спеціальність – 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

освітньо-професійна програма – «Менеджмент соціокультурної діяльності»

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	5	1	30	15	5	4	96	150	1

Тернопіль – ТНЕУ
2018

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»

1. Опис дисципліни «Психологія управління»

Дисципліна «Психологія управління»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Статус дисципліни нормативна Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»; 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	Рік підготовки: <i>Денна – 5</i> Семестр: <i>Денна – 1</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – другий (магістерський)	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15 год.</i>
Загальна кількість годин – 150/150		Самостійна робота: <i>Денна – 100 год.</i> Індивідуальна робота : <i>Денна – 5 год.</i>
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Психологія управління»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Мета вивчення дисципліни – розкриття психологічних аспектів управлінських взаємин, котрі функціонують у процесі міжособистісної і міжгрупової взаємодії людей, залучених у трудову діяльність. Її досягнення передбачає ознайомлення студентів із загальною парадигмою, концепціями та науковими школами у царині психології управління та прийомами використання методичного інструментарію цієї галузі в практичній професійній діяльності майбутнього фахівця.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

1. Сформувати цілісну систему знань з психології управління, що стосуються феномену, загальних засад, методології, структури, функцій, історії розвитку та її провідних сучасних тенденцій.

2. Розкрити соціально-психологічні особливості управління, психології управлінської діяльності, психологічних особливостей особистості управлінця та стилів його взаємодії з підлеглими.

3. Навчити майбутніх управлінців формувати команду з працівників організації шляхом професійного відбору, розробки ефективної системи мотивування праці та створення позитивного психологічного мікроклімату в колективі.

4. Організовувати та вести переговори, ділові бесіди, телефонні розмови та проводити психологічні тренінги для вироблення відповідних навичок і вмінь персоналу очолюваної установи.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

1. Здатність використовувати на практиці навички та вміння в організації науково-дослідних, науково-виробничих робіт і творчих проєктів, в управлінні науковим і творчим колективом.

2. Вміння швидко адаптуватися до специфічних умов і напрямів професійної діяльності з використанням системи документально-інформаційних комунікацій, здатність до активної соціальної мобільності.

3. Уміння працювати з високим ступенем автономії, оцінювати потенційні результати та ризики, приймати відповідальність за планування і реалізацію соціокультурного проєкту.

4. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії, здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

2.4. Результати навчання.

Результати навчання даної дисципліни деталізують такі програмні результати навчання:

Застосовувати основи педагогіки і психології, інноваційні методики викладання фахових дисциплін у навчально-виховному процесі у закладах вищої освіти.

Застосувати знання та практичні навички з професійно-орієнтованих навчальних дисциплін в соціокультурній сфері за екстремальних умов.

Здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, необхідної для постановки і вирішення як професійних завдань, так і особистісного розвитку.

Демонструвати здатність до аналітичного мислення у професійних питаннях та проблемах

Використовувати міждисциплінарний підхід до вирішення поставлених професійних завдань, як у дослідницькій, так і у практичній роботі.

Рейтингувати та оцінювати ризики, вміти приймати рішення в процесах, які спонукають розвиток соціокультурного капіталу, як світового, так і вітчизняного.

Демонструвати здатність до прийняття самостійних рішень та несення за них персональної відповідальності.

3. Програма навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Особистість у психології управління

Тема 1. Теоретичні основи психології управління

Психологія управління як галузь психологічної науки. Ідей психології управління в надрах філософії. Основні управлінські культури: характерні риси й особливості. Етносоціальні особливості управління організаціями в Україні. Порівняльний аналіз основних управлінських культур. Міждисциплінарні зв'язки психології управління. Наукові концепції та підходи у психології управління. Предмет та об'єкт науки психології управління. Структура та основні категорії психології управління. Проблеми, завдання, функції та методи психології управління.

Література до теми: [1, 2, 3, 12, 16, 23]

Тема 2. Особистість у психології управління

Індивід, індивідуальність, особистість в управлінні Теорії особистості та їх використання в управлінській практиці: Психоаналіз, Поведінкова школа (біхевіоризм), Еріх Фром, Карен Хорні. Структура особистості. Індивідуально-психологічні, психофізіологічні властивості особистості та їх урахування в системі управління. Типологія особистості: сенсорна типологія, психогеометрична типологія, типи людей та «локус контролю», інтроверсія-екстраверсія, нейротизм.

Література до теми: [4, 21, 22, 2, 14, 17, 19]

Тема 3. Мотивація: від базових концепцій до практики

Поняття про мотив та мотивацію. Сучасні теорії мотивації: Теорія росту. Теорія мотивації Макклелланда – Аткинсона. Теорія самоузгодженості. Теорія поля. Ієрархія потреб та професійна мотивація за Абрахамом Маслоу. Потреба як універсальна властивість живих систем і як основа процесу мотивації. Специфіка мотиваційної сфери людини. Основні етапи розвитку мотиваційної сфери людини. Ієрархічна побудова мотиваційної сфери особистості. Мотивація досягнення. Механізм формування активності особистості. Психологічні вимоги до організації стимулювання. Використання морально-психологічних стимулів. Створення умов для самоствердження у праці та розвиток здібностей особистості.

Література до теми: [3, 9, 11, 12, 14, 22]

Тема 4. Психологія ефективного управління

Управління організаційними структурами як соціально-психологічна проблема. Моделі управління: переваги і недоліки. Психологічні особливості стилів управління. Психологія індивідуального стилю управління. Керівництво й лідерство як психологічний феномен. Професіоналізм і компетентність керівника. Професіограма керівника. Підходи до визначення професійно важливих якостей керівника. Час, його сприйняття й ефективність діяльності керівника. Керівник як командний гравець.

Література до теми:[1, 2, 4, 6, 7, 9, 13, 21, 23]

Тема 5. Психологія кадрової політики

Психологічна суть кадрової політики. Професійний відбір та його основні етапи. Структура профвідбору. Методи профвідбору. Використання професіограм і психограм при доборі кадрів. Психологічні рекомендації: співбесіда при прийомі на роботу.

Література до теми: [4, 5, 8, 11, 13, 15, 17, 21]

Змістовий модуль 2. Психологія управлінської діяльності

Тема 6. Психологія формування організаційних структур

Психологічна сутність соціальної організації. Визначення групи. Види груп, цілі їх діяльності. Характеристика групи як соціального феномена. Неформальні групи. Міжособистісні відносини в групі. Характеристики членів групи як фактор ефективності. Мікроклімат і продуктивність праці. Соціометрія. Методики вивчення міжособистісних стосунків, групової сумісності й згуртованості, морально-психологічного клімату. Формування психологічного клімату в організаційній структурі. Особливості ефективної команди. Управління організацією на різних стадіях розвитку. Психологічні ускладнення при нововведеннях.

Література до теми: [1, 11, 12, 17, 5, 9, 23.]

Тема 7. Психологія ефективного ділового спілкування

Психологія спілкування та його структура. Інформаційно-комунікативна, інтерактивна, перцептивна функція спілкування. Вербальна і невербальна складові спілкування. Позиції у спілкуванні. Зміст та специфічні ефекти міжособистісного сприйняття. Бар'єри в спілкуванні. Психологічні механізми взаєморозуміння. Психологічні ефекти установки. Методичні прийоми, ефекти та психологічні закони ефективного спілкування. Особливості ділового спілкування. Психологічний простір у спілкуванні. Маніпуляції в діловому спілкуванні. Стратегія і тактика проведення ділових бесід. Техніка ведення ділових індивідуальних бесід. Техніка ведення ділових переговорів. Психологічні модулі впливу на переговорах. Невербальна комунікація в практиці ділових стосунків.

Література до теми: [2, 8, 13, 16, 18, 20]

Тема 8. Психологічні аспекти прийняття управлінських рішень

Вимоги до прийняття управлінських рішень. Стили, стратегії, групи та типи прийняття рішень. Схема процесу прийняття рішень. Умови ефективності групового вирішення проблем. Емоційно – вольова регуляція в процесі прийняття рішення. Методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань і прийняття управлінських рішень.

Література до теми: [3, 6, 9, 15, 23, 7, 23]

Тема 9. Імідж особистості керівника та організації

Поняття іміджу. Гештальтпсихологія для практики іміджології. Механізми створення іміджу. Імідж організації: Зовнішній вигляд організації, стиль роботи її керівництва. Облаштування робочих місць і режим роботи

персоналу. Товарний вигляд продукції і реклама як носії іміджу організації. Створення якісної реклами. Творення власного іміджу.

Література до теми: [1, 4, 5, 7, 20, 21, 22]

Тема 10. Організаційні конфлікти: їх регулювання та вирішення

Сутність конфлікту та його характерні риси. Типологія конфліктів. Стадії розвитку конфлікту. Сутність процесу розв'язання конфлікту. Правила розв'язання конфліктів. Типові помилки під час розв'язання конфліктів. Технологія розв'язання конфлікту. Форми, результати й критерії завершення конфліктів. Умови й фактори продуктивного завершення конфліктів. Рівні розв'язання конфліктів. Дії керівника щодо аналізу конфліктної ситуації. Роль керівника колективу в регулюванні інноваційних конфліктів. Деякі типові приклади розв'язання виробничих конфліктів. Основні стратегії переговорів у вирішенні конфліктів соціально – трудового характеру. Управління стресами в конфліктній ситуації.

Література до теми: [2, 10, 14, 19, 20, 21]

**4. Структура залікового кредиту
з дисципліни «Психологія управління»
(денна форма навчання)**

Тема	Кількість годин			
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Сам. робота
<u>Змістовий модуль I. Особистість у психології управління.</u>				
Тема 1. Теоретичні основи психології управління	4	2	1	10
Тема 2. Особистість у психології управління	4	2	1	10
Тема 3. Мотивація: від базових концепцій до практики.	4			10
Тема 4. Психологія ефективного управління	4			10
Тема 5. Психологія кадрової політики	4			10
<u>Змістовий модуль II Психологія управлінської діяльності</u>				
Тема 6. Психологія формування організаційних структур	2	2	1	10
Тема 7. Психологія ефективного ділового спілкування	2	2	1	10
Тема 8. Психологічні аспекти прийняття управлінських рішень	4	2		10
Тема 9. Імідж особистості керівника та організації		3	1	10
Тема 10. Організаційні конфлікти: їх регулювання та вирішення	2	2		10
Загалом:	30	15	5	100

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття № 1.

«Теоретичні основи психології управління»

Мета: формування цілісної системи знань з психології управління, що стосуються феномену, загальних засад, методології, структури, функцій, історії розвитку та її провідних сучасних тенденцій.

Питання для обговорення:

1. Предмет психології управління.
2. Структура психології управління.
3. Управлінська діяльність як центральний об'єкт досліджень у психології управління.
4. Підходи до розуміння функцій управління.
5. Тенденції розвитку управління (менеджменту) у XXI сторіччі.
6. Види методів у психології управління.
7. Особливості загально-психологічних методів у психології управління.
8. Зв'язок психології управління з іншими галузями психології.

Тематика рефератів:

1. Сучасні тенденції у психології управління.
2. Жінка-лідер у психології управління.
3. Особливості стилів управління у роботах К. Маркса.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Уявлення Ф. Ніцше про управління державою.
2. Управління державою у поглядах Платона.
3. Психологічні особливості жіночого та чоловічого стилів управління.

Література до теми: [1, 2, 3, 12, 16, 23]

Практичне заняття № 2.

«Індивідуально-психологічні особливості особистості в психології управління»

Мета: розкриття індивідуально-психологічних, психофізіологічних властивостей особливостей особистості управлінця та його психогіометрії.

Питання для обговорення:

1. Індивід, індивідуальність, особистість в управлінні
2. Структура особистості.
3. Теорії особистості та їх використання в управлінській практиці : психоаналіз, Фром, Хорні.
4. Індивідуально-психологічні, психофізіологічні властивості особистості та їх урахування в системі управління.
5. Психогіометрія: призначення та застосування.
6. Основні сфери сенсорного досвіду особистості.

Тематика рефератів:

1. Теорії особистості та їх використання в управлінській діяльності
2. Мотиви й мотивації в управлінні.
3. Роль кризових ситуацій у формуванні особистості лідерства.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Вольова особистість в системі управління.

2. Особливості поведінки особистості у групі.
3. Творча активність людини в психології управління.

Література до теми: [4, 21, 22, 2, 14, 17, 19]

Практичне заняття № 3. **«Психологія ефективного управління»**

Питання для обговорення:

1. Моделі управління: переваги і недоліки.
2. Психологічні особливості стилів управління.
3. Психологія індивідуального стилю управління.
4. Керівництво й лідерство як психологічний феномен.
5. Професіоналізм і компетентність керівника.
6. Професіограма керівника.

Тематика рефератів:

1. Гендерні особливості в управлінській діяльності.
2. Роль ризику у роботі керівника.
3. Комунікабельність керівника як умова його професійного росту.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Труднощі, вимоги та обмеження у роботі керівників.
2. Психологічний стрес у роботі керівника та шляхи його подолання.
3. Регресивний розвиток керівника та його вплив на управлінську діяльність.

Література до теми: [1, 2, 4, 6, 7, 9, 13, 21, 23]

Практичне заняття № 4. **«Психологія формування та розвитку професійних груп»**

Питання для обговорення:

1. Визначення групи. Види груп, цілі їх діяльності.
2. Неформальні групи.
3. Міжособистісні відносини в групі.
4. Мікроклімат і продуктивність праці.
5. Формування психологічного клімату в організаційній структурі.
6. Особливості ефективної команди.

Тематика рефератів:

1. Засоби підвищення культури персоналу організації.
2. Психологічні особливості впливу керівника на підлеглих.
3. Формування вольових якостей у людини.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Значення «індивідуального» і «групового» в психології управління.
2. Організаційна структура управління.
3. Відповідальність керівників і підлеглих в організації.

Література до теми: [3, 9, 11, 12, 14, 22]

Практичне заняття № 5. **«Психологія спілкування та організаційні комунікації»**

Питання для обговорення:

1. Особливості ділового спілкування.
2. Маніпуляції в діловому спілкуванні.

3. Стратегія і тактика проведення ділових бесід.
4. Техніка ведення ділових переговорів.
5. Психологічні модулі впливу на переговорах.
6. Умови ефективності вироблених комунікацій.
7. Невербальна комунікація в практиці ділових стосунків.

Тематика рефератів:

1. Роль харизми у діловому спілкуванні.
2. Особливості маніпулятивного рівня спілкування.
3. Етнокультурні особливості учасників переговорів.
4. Роль емоційної сфери у процесі переговорів.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Національні стилі ділового спілкування.
2. Комунікативний потенціал особистості керівника.
3. Ділове спілкування як засіб управлінського впливу.

Література до теми: [2, 8, 13, 16, 18, 20]

Практичне заняття № 6.

«Психологічні аспекти прийняття управлінського рішення»

Питання для обговорення:

1. Специфіка та функції прийняття управлінських рішень. Механізм прийняття задовільного рішення.
2. Етапи діяльності керівника в процесі прийняття рішення.
3. Моделі прийняття рішень в організації.
4. Особистість і стилі прийняття рішень. Виявлення психологічних проблем.
5. Особистісні чинники у прийнятті рішень.
6. Інтуїція і прийняття рішень.
7. Ефективність та результативність групових рішень.

Тематика рефератів:

1. Психологічні чинники впливу щодо якості управлінського рішення.
2. Моделі та методи управлінських рішень.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Колегіальність як соціально-психологічний феномен та його експериментальне вивчення.
2. Делегування повноважень як передумова ефективності управлінських рішень.
3. Функція планування та прогнозування.

Література до теми: [3, 6, 9, 15, 23, 7, 23]

Практичне заняття № 7.

«Психологічний імідж організації та організаційна культура»

Питання для обговорення:

1. Поняття іміджу в психології.
2. Імідж як цілісна структура.
3. Компоненти структури іміджу в організації.
4. Шляхи створення іміджу керівника та іміджу організації.
5. Поняття психологічної згуртованості в структурах управління.
6. Психологічна сумісність.

7. Рівні психологічної сумісності, обумовлені властивостями особистості, змістом і рівнем складності вирішуваних професійних завдань.
8. Керівник і емоційна атмосфера в колективі.

Тематика рефератів:

1. Роль “public relations” в організації.
2. Реклама як соціально-економічне явище та психологічний феномен.
3. Особливості іміджу ділової жінки.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Сутність реклами в психології.
2. Мотиви звернення до реклами, моделювання процесів рекламної діяльності.
3. Психологія рекламної діяльності організації.

Література до теми: [1, 4, 5, 7, 20, 21, 22]

Практичне заняття № 8.

«Організаційні конфлікти: їх регулювання та вирішення»

Питання для обговорення:

1. Сутність конфлікту та його характерні риси.
2. Типологія конфліктів.
3. Стадії розвитку конфлікту
4. Правила розв'язання конфліктів
5. Типові помилки під час розв'язання конфліктів
6. Умови й фактори продуктивного завершення конфліктів.
7. Дії керівника щодо аналізу конфліктної ситуації.
8. Роль керівника колективу в регулюванні інноваційних конфліктів.
9. Основні стратегії переговорів у вирішенні конфліктів соціально – трудового характеру.
10. Управління стресами в конфліктній ситуації.

Тематика рефератів:

1. Танатос і Ерос: конфлікт життя і смерті.
2. Етнопсихологічні особливості конфліктів.
3. Міжособистісні конфлікти в управлінській діяльності

Питання для самостійного опрацювання:

1. Значення медіаторства у конфліктології.
2. Рольовий конфлікт.
3. Внутрішньо-особистісні конфлікти.
4. Базальний конфлікт (К. Хорні).

Література до теми: [2, 10, 14, 19, 20, 21]

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання (5 год.)

КПЗ виконується студентами у формі написання реферату. Написання і захист реферату є важливою формою самостійної навчальної діяльності студентів. Оскільки навчальний реферат – це самостійна творча робота студента, що засвідчує його знання соціологічної літератури з цієї теми, розуміння основних підходів до вирішення наукової і практичної проблеми, а також відображає власні професійні погляди майбутнього фахівця і демонструє його вміння усвідомлювати особливості соціальної дійсності на основі теоретичних знань.

Вимоги до оформлення реферату

- набір тексту здійснюється стандартним 14 шрифтом Times New Roman;
- назви розділів краще набирати 14-им шрифтом (усі великі напівжирні), а пункти і підпункти виділяти напівжирним курсивом;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- відступ в абзацах – 1,25 см;
- текст реферату необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 25 мм, правий – 15 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм;
- нумерація сторінок зверху посередині;
- обсяг реферату – 15-20 сторінок.

Робота оцінюється за 100-бальною шкалою, а також визначається підсумкова оцінка (як середня арифметична із проміжних оцінок).

Варіанти КПЗ з дисципліни «Психологія управління»

1. Мотиваційне підґрунтя особистої кар'єри.
2. Основні етапи розвитку мотиваційної сфери людини.
3. Психологічні вимоги до організації стимулювання.
4. Моделі управління: переваги і недоліки.
5. Кооперативна модель управління.
6. Психологічні особливості стилів управління.
7. Основні стилі управлінської діяльності.
8. Керівництво й лідерство як психологічний феномен.
9. Професіоналізм і компетентність керівника.
10. Психологічні основи авторитету керівника.
11. Ефективне управління групами.
12. Психологія формування особистісної кар'єри.
13. Професіограма сучасного управлінця.
14. Сучасні українські теорії щодо управління організаціями
15. Ефективне управління групами.
16. Формування сприятливого соціально - психологічного клімату в колективі.
17. Соціометрія як метод вивчення міжособистісних стосунків
18. Періоди процесу прийняття рішення.
19. Різновиди взаємодії в процесі прийняття управлінських рішень.
20. Стадії прийняття рішення.

21. Стили, стратегії, групи та типи прийняття рішень.
22. Вимоги до прийняття управлінських рішень.
23. Психологічні основи авторитету керівника.
24. Умови ефективності групового вирішення проблем
25. Методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань і прийняття управлінських рішень
26. Емоційно – вольова регуляція в процесі прийняття рішення.
27. Методи профвідбору.
28. Професійний відбір та його основні етапи.
29. Структура профвідбору
30. Особливості ділового спілкування .
31. Психологічна суть кадрової політики.

7. Самостійна робота (100 год.)

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій викладача, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою, а також засобами самоконтролю (тестами, типовим пакетом контрольних завдань).

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Викладач проводить діагностику якості самостійної роботи студента на індивідуальних заняттях. Вони проводяться в позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

Самостійна робота студента проводиться за такими напрямками:

1. Підготовка до практичних (семінарських) занять:
 - > вивчення лекційного матеріалу;
 - > вивчення теми за підручниками і посібниками;
 - > опрацювання рекомендованої монографічної літератури та періодики, передбаченої списком літератури;
 - > опрацювання завдань до практичних занять.
2. Опрацювання програмних питань, що не розглядаються на навчальних заняттях і виносяться на самостійне опрацювання.
3. Ведення конспекту.
4. Підготовка до написання модульних контрольних робіт.
5. Підготовка до екзамену.

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
		денна
1	Особливості розвитку психології менеджменту в українському суспільстві	9
2	Труднощі в переговорному процесі: маніпуляції, конфлікти, шляхи вирішення.	10
3	Методи діагностування професійно важливих якостей менеджерів.	10
4	Тренінг в професійній підготовці менеджерів.	10
5	Стрес в професійній діяльності менеджера.	10
6	Створення умов для самоствердження у праці та розвиток здібностей особистості.	10
7	Емоційна стійкість людини до впливу стрес-факторів.	10
8	Умови ефективності групового вирішення проблем.	9
9	Психологічні особливості та передумови конфліктності	9

	особистості.	
10	Переговори та їхня роль у вирішенні управлінських конфліктів.	9
	Разом:	96

8. Тренінг з дисципліни

Соціально-психологічний тренінг «Дозволь собі бути щасливим» (4 год.)

Основна мета тренінгу – формування уміння спілкуватися, конструктивно виявляти свої думки і почуття, підтримувати з людьми гарні стосунки, залагоджувати конфлікти і допомагати іншим.

Завдання тренінгу: створити умови для успішного формування у молодих людей почуття власної гідності, позитивного ставлення до життя і усвідомленню доцільності свого існування.

Даний тренінг складається із серій практичних вправ, під час виконання яких студенти можуть оволодіти необхідними інтерперсональними вміннями і практично використати набуті теоретичні знання.

Структура тренінгу

Частина тренінгу	Завдання тренінгу	Вправи	Тривалість
Вступна	Створити сприятливий психологічний простір. Засвоїти правила роботи групи. Налагодження зворотного зв'язку “студент-група” і “група-студент”.	Знайомство. Правила. Розминка. Очікування. Вправи на рефлексію.	До 15 хв.
Основна	Оцінка рівня поінформованості щодо проблеми. Актуалізація проблеми та конкретних завдань для її вирішення. Надання інформації. Засвоєння знань. Формування умінь, навичок. Підведення підсумків щодо змісту роботи.	Інтерактивні техніки. Вправи на оцінку групових процесів, стану групи.	Різниця між вступною і заключною частинами.
Заклучна	Підведення підсумків щодо процесу роботи. Оцінка отриманого досвіду. Налаштування учасників на атмосферу звичайного життя.	Вправи на рефлексію та відновлення сил учасників. Прощання.	До 15 хв.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевірятиметься за допомогою таких форм контролю:

- 1) взаємодія, вступ у комунікацію, здатність бути зрозумілим та толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості – диспути, доповіді, бесіди, командні проекти;
- 2) знання, розуміння та дотримання етичних принципів професійної діяльності психолога – тестування, поточне опитування, моделювання практичних професійних ситуацій з метою вирішення етичних дилем, модульна контрольна робота, реферати, есе, ректорська контрольна робота;
- 3) моделювання динаміки і вектору розвитку психокультури економіки – оцінювання результатів КППЗ;
- 4) пояснення та прогнозування соціально-культурних змін на основі аналізу соціально-психологічних закономірностей та математичних методів опрацювання інформації – поточне опитування, екзамен;
- 5) прогнозування та вплив за допомогою психологічних методів на поведінку суб'єктів соціально-економічних взаємин – завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо;
- 6) демонстрація соціально відповідальної та свідомої поведінки, слідування гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності – студентські презентації та виступи на наукових заходах, групова дискусія;
- 7) здійснення планування та психологічної корекції соціальних взаємин у різноманітних трудових колективах – наскрізні проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

У випадку відсутності студента на лекції або семінарському занятті він **зобов'язаний** відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в позааудиторний час (час консультацій викладача) та конспект відповідей на питання семінару за планом семінарських занять (написано від руки). Лекційні заняття відпрацьовуються шляхом додаткового запитання на заліку/екзамені за темою пропущеної лекції.

Невідпрацьовані заняття вважаються незданими.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Психологія управління» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
8 тиждень	15 тиждень	17 тиждень	Екзаменаційна сесія

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Опорні конспекти лекцій.	1-10
2.	Навчальні посібники.	1-10
3.	Робоча навчальна програма.	1-10
4.	Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.	1-10
5.	Засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).	1-10
6.	Завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Психологія управління».	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бандурка А. М. Психология управления / Бандурка А. М., Бочарова С. П., Землянская Е. В.. – Харьков, 1998.
2. Євтушенко О. Н. Психологія управління : [науково-методичні рекомендації до семінарських занять з курсу «Психологія управління»] / О. Н. Євтушенко. – Миколаїв : Вид-во ПП Шамрай, 2007. – 64 с.
3. Психологія управління : [науково-практичні рекомендації по проведенню психологічного практикуму з курсу «Психологія управління»] / О. Н. Євтушенко. – Миколаїв : Вид-во ПП Шамрай, 2007. – 60 с.
4. Елисеєв О. П. Практикум по психологии личности / О. П. Елисеєв. – СПб. : Питер, 2001. – 560 с.
5. Карпов А. В. Психология принятия управленческих решений / А. В. Карпов. – М., 1998. – 318 с.
6. Кредісов А. І. Менеджмент для керівників / А. І. Кредісов, Є. Г. Панченко. – К. : Знання, КООО, 1999. – 556 с.
7. Логунова М. М. Соціально-психологічні аспекти управлінської діяльності / М. М. Логунова. – К. : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006. – 196 с.
8. Ложкин Г. В. Практическая психология конфликтов: [учебное пособие] / Г. В. Ложкин, Повякель Н. И. – К. : МАУП, 2000. – 256 с.
9. Лозниця В. С. Психологія менеджменту : [навч. посіб.] / В. С. Лозниця – К. : ТОВ «УВПК «Екс об», 2000. – 512 с.
10. Мельник Л. П. Психологія управління : [курс лекцій] / Л. П. Мельник. – 2-ге вид., стереотип. – К. : МАУП, 2002. – 176 с.
11. Москвичов С. Психологія ділового спілкування / С. Москвичов. – К., 1999. – 286 с.
12. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : [навч. посібник] / П. А. М'ясоїд. – К., 1998. – 380 с.
13. Немов Р. С. Психология / Р. С. Немов. – М., 1995. – 480 с.
14. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління / Л. Е. Орбан-Лембрик. – К. : Академвидав, 2003 – 568 с.
15. Психология менеджмента: [учебник] ; под ред. проф. Г. С. Никифорова. – СПб. : Издательство С.-Петербургского университета, 2000. – 572 с.
16. Психологія професійної діяльності і спілкування, за ред. Е. Орбан, Д. М. Гриджука. – К. : «Преса України», 1997. – 192 с.
17. Савельєва В. С. Психологія управління : [навчальний посібник] / В. С. Савельєва. – К. : ВД «Професіонал», 2005. – 320 с.
18. Семиченко В. А. Психологія особистості / В. А. Семиченко. – К. : Ешке О. М., 2001. – 427 с.
19. Серьогін С. Формування якостей керівника у державному управлінні / С. Серьогін, Н. Гончарук // Вісник УАДУ при Президенті України. – 2003. – № 3. – С.137-146.
20. Щекин Г. В. Практическая психология менеджмента: Как делать карьеру. Как строить организацию : [научно-практическое пособие]. – К. : Украина, 1999. – 399 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://chitalka.info/psy.html> – Електронні підручники онлайн «Психологія».
2. <http://psych.kiev.ua/nma-referats/fla-refers/lang-1/referat-109/referatpart-4/index.html> – Вісник психології і соціальної педагогіки.
3. <http://osvita.ua/school/psychology/> – освіта. ua.
4. <http://www.meta-ukraine.com> – Мета – українська пошукова система.
5. <http://management.com.ua>.
6. <http://www.lib.ru/poisk.dir> – Lib.Ru – пошукові системи в Інтернеті.
7. <http://www.google.com> – пошукова система Google.